

Gemensamt remissvar på Ju2024/02286

Datalagring och åtkomst till elektronisk information

Detta är ett gemensamt remissvar från DFRI, ISOC-SE och SNUS; tre ideella organisationer som från olika perspektiv verkar för en hög nivå av personlig integritet, tekniskt och juridiskt dataskydd samt ett öppet Internet.

Föreningen för Digitala Fri- och Rättigheter (DFRI) är en ideell och partipolitiskt obunden förening som verkar för främjandet av digitala fri- och rättigheter.

Internet Society i Sverige (ISOC-SE) är en ideell förening som ingår i den världsomspännande organisationen Internet Society (ISOC) som verkar för en effektiv användning och organisation av Internet.

Swedish Network Users Society (SNUS) är ett forum för tekniskt intresserade personer inom nätverksområdet. SNUS verkar för att medlemmarna får del av varandras kunskaper inom ramen för olika aktiviteter, främst genom arbetsgrupper, seminarier och testrapporter

Lagradsremisskommentarer

Vi anser att förslaget i sin helhet fortfarande har stora brister i analysen av de konsekvenser det innebär för informationsfrihet, inskränkningarna i den personliga integriteten och möjligheten att kommunicera på ett säkert sätt. Vi vill särskilt avstyrka utredningens förslag om geografiskt riktad lagring och anpassningskyldigheten för OTT-tjänster.

Vi anser fortfarande inte att förslaget kan sägas vara proportionerligt eller skäligt med hänsyn till de enorma inskränkningar på medborgarnas personliga integritet som förslaget föreslår ska införas. De föreslagna ändringarna för att tillåta datalagring knutna till kommuner kommer att leda till integritetskränkningar i form av övervakning av hundratusentals oskyldiga medborgare vilka inte är misstänkta för brott. Detta kan knappast "toleras i ett demokratiskt samhälle" som utredningen menar.

Utredningen har gjort en utblick till hur det ser ut i övriga europeiska länder, men det saknas ett jämförande resonemang om huruvida lagstiftningen i dessa länder har varit ett effektivt verktyg och om motsvarande lagstiftning ens är rimligt applicerbar i en Svensk kontext. I många av dessa fall har utredningar tvärtom visat att de verktyg som implementerats inte på ett effektivt sätt bidragit till det avsedda ändamålet. Mot bakgrund av detta kan inte de inskränkningar verktygen ger upphov till vara ändamålsenliga eller proportionerliga.

Precis som betänkandet gör lagrådsremissen antagandet att anpassningsskyldigheten för totalsträckskrypterade tjänster är oproblematiske. Vi håller inte med om detta utan anpassningsskyldigheten riskerar att inte bara skapa stora intrång i den personliga integriteten men kan också komma att leda till att företag som tillhandahåller kommunikationslösningar kan komma att dra sig ut från den Svenska marknaden och enbart lämna kvar tjänster där kommunikationen inte kan totalsträckskrypteras. Detta skadar både fysiska personers integritet, men även juridiska personer som har behov av säker kommunikation kan komma att påverkas. I förlängningen kan Sveriges nationella säkerhet också komma att påverkas negativt. Vi saknar i utredningen även en tillfredsställande konsekvensbedömning av hur juridiska personer som hanterar sekretessbelagda uppgifter kan komma att påverkas av ett sådant scenario.

Det är, rent tekniskt, så att anpassningsskyldigheten är omöjlig att tillgodose utan att bryta totalsträckskrypteringen. Därmed är lagförslaget att jämföra med att förbjuda totalsträckskrypterade tjänster av den allmänt tillgängliga sorten.

I vårt svar på betänkandet resonerade vi kring hur utredningen ställer sig till teknikutveckling generellt, och att det verkar som att utredningen anser att litmustestet för lagstiftning är att lagen går att skriva, inte att lagstiftningen får avsedd effekt. Vi anser att lagrådsremissen belägger detta resonemang då man inte resonerar kring utvärdering av den föreslagna lagen eller tar hänsyn till vad som är tekniskt / matematiskt genomförbart eller ej.

Vi anser *fortfarande* att förslagen är baserade på en osund balans av det bakomliggande intresset av informationsinsamling och övervakning kontra rättigheter och skyldigheter, och menar att utredningen bör kritiseras för avsaknad av empiriskt material som stödjer tesen att lagförslagen leder till påstådd effekt.

Vi vill återigen peka på Riksrevisionens rapport "På skakig grund – beslutsunderlag inför stora reformer (RiR 2022:15)" som indikerar avsaknaden av djuplodande och genomtänkta beslutsunderlag för samhällsbärande reformer under de senaste tjugo åren.

Personlig integritet, dataskydd och rätten till säker kommunikation på ett öppet Internet är samhällsbärande fundament, ovärderliga för demokratin. De får inte offras på politikens kortsiktiga altare i en icke genomtänkt reform.

Jonas Lejon

Ordförande ISOC-SE

jonas@isoc.se

Patrik Fältström

Ordförande SNUS

paf@paftech.se

Mattias Axell

Ordförande DFRI

mattias@dfri.se

Internet Society
Sweden Chapter

